

Bogu na čast, bližnjemu na pomoč!

GASILEC

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno.

Zvezne zadeve.

Zapisnik seje zveznega odbora dne 5. novembra 1905.

Načelnik Doberlet pozdravi polnoštevilno došle odbornike ter otvori sejo.

Deputacija zveznega odbora se je dne 22. oktobra t. l. poklonila novemu c. kr. deželnemu predsedniku blag. gospodu Schwarzu, kateri je zagotovil svojo pripomoč gasilstvu, o katerem mu je deputacija vestno poročala.

Tajnik Trošt vpoda letno poročilo o delovanju vodstva zveze, ter naznani važnejše ukrepe in rešitve došlih dopisov, posebno glede podpor ponesrečenim gasilcem, kar se je z odobravanjem na znanje vzelo. Ahčin poročila o stanju blagajnice in o nadzorovanju gasilnih društev, katero se je tekom leta izvršilo.

Sklene se tekom leta 1906. nadzorovati posebno gasilna društva po Kočevskem, kjer se je v zadnjem času ustanovilo več novih gasilnih društev. O priliki nadzorovanja naj bo ž njim v zvezi po možnosti mala vaja in pouk v knjigovodstvu.

Pretrusuje se o 113 prošnjah gasilnih društev, katera so prosila podpore pri deželnem odboru in stavijo se dotični nasveti. Pri stavljenju nasvetov se je oziralo na delovanje in potrebo društev, pa tudi na njihovo redoljubnost. Za razdeliti je bilo 16.000 K ter so se stavila društva v četero razredov, in sicer po 200 K, 175 K, 150 K in 100 K, izvemši ljubljansko gasilno in reševalno društvo, za katero se je predlagala posebna podpora 600 K z ozirom na deželno stolno mesto.

Pri mnogih prošnjah se je opazilo, da niso sestavljene po določbi deželnega odbora in da so pomanjkljive; take prošnje se ne bodo v bodoče mogle več priporočati, ker toliko časa in truda si pač mora društvo vzeti, da to prošnjo pravilno sestavi in podkrepí z zahtevanimi prilogami. Ako katero društvo ni poučeno in želi informacij v tem oziru, naj se obrne pravočasno do zveznega tajnika, kateri bode dal potrebna navodila in pouk.

Odbornik Ogorelec predlaga:

Zvezino vodstvo naj se obrne z vlogo na deželni odbor, oziroma tudi na c. kr. deželno vlado, da ista potom okrožnice vsa županstva primora, da se spolnuje postava z dne 15. septembra 1881 in da županstva vsakoletno stavijo v proračun gotov znesek za gasilstvo in istega tudi izplačajo, oziroma ga dajo na račun dolgov gasilnih društev, ker s samo subvencijo iz gasilnega zaklada, katera se pa radi množech se društev vedno manjša, ne bodo dolgovi nikdar plačani. Sprejeto. — Odbornik Fajdiga nasvetuje, da naj se še enkrat da peticija na deželni zbor, radi premembe paragrafa, da ima tista občina dolžnost plačati pripravo in druge stroške, kateri se je došlo na pomoč. Odbornik Petrič predlaga, naj se dela na to, da se ustanovi deželna zavarovalnica.

O predlogih Fajdige in Petriča se sklene iste predlagati pri občnem zboru, ki se bo vršil meseca avgusta 1906.

Za občni zbor v letu 1906. se z večino glasov določi Rudolfovo, ako ne bo kakih zaprek, sicer pa Škofjaloka.

Doberlet se spominja podpornikov gasilstva, v prvi vrsti deželnega odbora, kranjske hranilnice, ter raznih posojilnic in zaključí sejo po triinpolurnem posvetovanju.

«Njega Veličanstvo presvitli cesar je z namenom, zaslužne člane in uslužbence gasilnih in rešilnih društev z vidnim znamenjem Najvišjega priznanja obdarovati, z Najvišjo odločbo z dne 24. novembra 1905 blagovolil ustanoviti častno svetinjo za 25letno zaslužno delovanje na polju gasilstva in rešilstva».

S to cesarsko ustanovo, koje pravila v nastopnem podajamo, izpolnila se je davna želja, da se pridobi državno častno znamenje za trudoljubivo prostovoljno delovanje.

To je vzpodbuda starejšim izkušenim članom, da bodo vztrajali pri gasilstvu, dokler jim bodo moči pripuščale delovati na polju humanitete. Mlajšim je v vzpodbudo, da bodo tem rajše spopolnjevali vrzeli pri društvih, katera delujejo v blagor naroda in njega blagostanja.

Pravila

z Najvišjim odlokom z dne 24. novembra 1905 ustanovljene častne svetinje za 25letno zaslužno delovanje na polju gasilstva in rešilstva.

§ 1.

Svetinja se imenuje «Častna svetinja za petindvajsetletno zaslužno delovanje na polju gasilstva in rešilstva».

§ 2.

Svetinja, ki je iz bron, ima 3·2 centimetra v premeru, kaže na prednji strani doprsno podobo Njega c. in kr. Apostolskega Veličanstva, obdano obojestransko z navzdol visečim, spodaj odprtím lovorjevim vencem, na zadnji tudi z lovorjem obrobljenim, s plamenom okrašenim ščitom z napisom «X XV. in vpisom: «Fortitudini, virtuti et perseverantiae». Svetinja se nosi na zagorelorumenem, 39 milimetrov širokem traku na levi prsni strani in se vrsti za jubilejno svetinjo civilnih državnih uslužbencev.

§ 3.

Pravico do te častne svetinje imajo osebe, katere so skozi 25 let kot delujoči člani v prostovoljnem gasilnem društvu ali prostovoljni gasilni družbi, obstoječi v enem v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel, razvile marljivo in koristno delovanje.

§ 4.

Svetinja se podeli tudi lahko članom neprostovoljnih, oziroma poklicnih gasilnih društev ali neprostovoljne poklicne rešilne družbe, dalje uslužbencem prostovoljnih gasilnih društev

ali prostovoljnih rešilnih društev, kateri so bili 25 let pri zvezi ali službi in so v ti dobi posebno marljivost, vztrajnost in vnetost v spolnjevanju službenih predpisov pokazali.

§ 5.

Svetinja se podeljuje brez ozira na dostojanstvo, stan in spol, toda le takim osebam, katerim se ne odreka sposobnost, dobivati redove in častna znamenja po določilih § 6. postave z dne 15. novembra 1867, drž. zak. št. 131.

§ 6.

Dokaz o upravičenosti (§ 3.) do svetinje imajo prosilci z dokazom naštetih zahtevanj pri političnem okrajnem oblastvu bivališča doprinesiti.

Razsodba o upravičenosti in priznanje svetinje pristoji deželni politični oblasti.

Za podelitev svetinje v § 4. navedenim osebam ima do tično poveljstvo gasilnega društva, oziroma vodstvo rešilne družbe ono politično okrajno oblast naprositi, v katere delokrogu ima korporacija svoj sedež.

Tudi v tem slučaju podeli svetinjo deželna politična oblast.

Proti zavrnitvi te prošnje od strani politične deželne oblasti je dopuščena pritožba na ministrstvo za notranje stvari, ki se ima v štirih tednih vložiti.

§ 7.

Nošenje svetinje «en miniature» (v mali obliki) je dovoljeno, nošenje traku samega brez svetinje pa ni dopuščeno.

§ 8.

Po smrti lastnika ostane svetinja dedičem.

§ 9.

Kazenske določbe o izgubi redov in častnih znamenj se raztezajo tudi na to svetinjo.

Gasilstvo in domovina.

Kakor družina, so tudi prostovoljna gasilna društva važna za domovino. Danes so važen člen države, ker je v njih vteleseno veliko čednosti in delujejo posebno na to, da gasilci kot državljani skrbe za ohranitev narodnega imetja in zastavijo v to svoje moči. Gasilci varujejo ljudsko premoženje, odlikujejo se po zvestem spolnjevanju dolžnosti in redu, domoljubnosti in ljubezni do vladarja.

Ljubezen do očetnjave je izvor ljubezni do domovine. Ta ljubav je popolnoma naravno čustvo, kajti skoro vsakdo ljubi svoj rojstni kraj. Domovina je pri gasilcih polje, na katerem delujejo na podlagi humanitete, pri vsakovrstnih nezgodah in elementarnih pojavih sodeluje ta pionir, kateremu je vodilo ljubezen do bližnjega, kjer in kolikor zamore. V gasilstvu si še bolj prisvoji gasilec ljubezni do domovine, njegovo obzorje postaja čedalje širje. Občutki se razširjajo, ljubezen do domovine preide na ono do očetnjave.

Prebivalci Avstrije so različni po jeziku, šegah in navadah. Vsaka dežela ima svoje posebnosti, kakor tudi posamezna rodna plemena, vendar so gasilci povsod edini in povsod kažejo ista patrijotična čutila do cesarja in domovine, nikdar ne zamude prilike, dejansko se udeleževati in sami prirejati patrijotičnih slavnosti.

S svojim občekoristnim delovanjem služi vsak posamezni gasilec domovini. Kar je ustvarila pridna roka, varuje gasilec, zvest geslu vseh gasilnih društev: «Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!»

«Eden za vse, vsi za enega», tudi ta rek je, ki družijo vse gasilce mnogojezične Avstrije v močno, hrabro armado. Ta rek je pa tudi vez, ki jih spaja v zvestobi do vladarja, spoštovanju postav, hvaležnosti do oblastnij, katere gasilstvo podpirajo. Osobito je gasilec vdan svojemu vladarju, saj je cesar prvi, ki pospešuje prostovoljno gasilstvo, ki daje najsijajnejši zgled ljubezni do domovine, ljubezni do svojih, njemu podložnih narodov. On je, ki posvečuje v svoji brezmejni usmiljenosti največjo pozornost ubogim in ponesrečenim. Prav je toraj, da se pri vseh

gasilskih slavnostih in zborovanjih spominjamo Njega, ki nam bodi vedno tudi vzor v spolnjevanju dolžnosti. To vse je gasilec v vzpodbudo, da postane čedalje bolj koristen član družbe in države.

Znano je, kako je gasilec udan svojemu predpostavljenu, in ta lastnost temelji na njegovi zvestobi. Vzglede zvestih gasilcev vzpodbuja druge podložnike do zvestobe napram vladarju. Kakor gasilci tudi svoje zdravje in življenje v nevarnost postavljajo, taka bodi tudi ljubezen do očetnjave in nje poglavarja.

Kakor varuje vojak očetnjavo pred sovražnikom, tako naj gasilec stoji tudi vedno na braniku, da štiti imetje svojega bližnjega, da reši tudi njegovo življenje, ako je v nevarnosti. Ker je gasilec toli koristen član države, kateri je vdan z dušo in telesom, ker ljubi očetnjavo in vladarja, mu je ob 57 letnici cesarjeve vlade došlo veselo naznanilo, da je presvetli vladar ustanovil častno svetinjo za petindvajsetletno gasilsko službovanje:

«Vse za dom in za cesarja,
za cesarja blago, kri!»

Eksplzija v tovarnah za celuloid na Dunaju.

Dne 23. marca je nastala v tvornici za izdelovanje celuloida na Dunaju Stampfergasse šte. 12 v delavnici eksplozija. Tu so našli na pol zgorelo truplo zamudivšega se delavca, ki je kmalu na to v bolnici umrl.

Dne 15. maja je nastala eksplozija v prodajalni Ludovika Kornblütha, pri kateri je bilo 58 ljudi, največ gasilcev in stražnikov, ranjenih. Ko so odpirali vrata, ki vodijo v prodajalno, so čakali gasilci zunaj z cevmi, a čim so vrata odprli in je prišel zrak v prodajalno, je v trenutku švignil iz nje plamen nad 20 m daleč in vse obžgal. Gasilci in stražniki so popadali, in marsikdo je izgubil pri tem svoj vid, drugi so ušli tej nesreči vsled okoliščine, da so instinktivno zaprli oči. Sam cesar si je dal poročati o stanju teh bolnikov in mnoge od njih odlikoval.

Po teh dveh požarih odredila je oblast enketo faktorjev, ki obstoja iz stavbenega odseka in poveljnikov gasilcev na Dunaju, da izdelajo načrte za preosnovo prodajalen in delavnice, kjer se ta tako zelo nevarni predmet izdeluje.

Predno se je še zborovanje končalo, se prigodi tretja nesreča.

V XV. okraju Gablenzgasse se dviga velika in prostorna trinadstropna hiša. V sredini tega poslopja imel je tovarnar Seiler svoje delavnice, kjer se izdelujejo glavniki iz celuloida. V drugem nadstropju so delavnice, brusilnica, skladišča in pisarne. Ozke zavojnate stopnice (čudno da ni oblast že preje ukrenila varnostnih odredb) vodijo iz tretjega nadstropja pod streho, pod katero so skladišča in delavnice, katere so pa zelo prostorne ter imajo okna na cesto in dvorišče. V službi je bilo nad sto delavk in delavcev.

Dne 22. oktobra t. l. dopoldne delalo se je v polnem obsegu, kar se začuje v brusilnici klic «oganj!» Delavci, kateri vedo, kako nevaren zavoljo ognja je celuloid, so bili tako prepadeni, da so stali v prvem trenutku kakor okameneli.

Oganj se je po bliskovo razširil. Fini, drobni prah celuloida, ki je ležal po delavnicah in strojih, dal je ognju obilo hrane, in v trenutku je gorelo vse poslopje, v katerem je zdajci eksplozija sledila eksploziji.

Delavci so v svoji obupanosti begali sem in tja in ko so videli, da ni moči ničesar rešiti, so morali končno le na svojo rešitev misliti. Kakor pri prejšnjih dveh nesrečah, tako se je tudi tukaj konstatiralo, da so bile varnostne priprave zelo slabe; tudi ni bilo zadostno število vrat in stopnjic.

Delavci so tiščali k izhodu do stopnjic. Gost dim vlegel se je po vseh prostorih, od vseh strani je švigal plamen. Najhujše je bilo pri stopnjicah, kjer so se ljudje gnetli, in kjer je padel zdaj jeden zdaj drugi, a hodilo se je kar brez ozira preko njega. Prizor kakor v nekdanjem Ringtheatru!

Ker je pa dim postal le pregost, so drli nekateri k oknom in začeli skakati raz oken družega nadstropja na ulico.

Na podstrešju se je nahajala v tem času samo ena delavka. Od tu peljejo stopnjice v drugo nadstropje, kjer je pa bilo že vse v plamenu. Vsled dima že skoro nezavestna, imela je delavka

še toliko moči, da je mogla do okna priti, ga odpre ter potem stopi na strešni robnik (Gesimse), hoteč na cesto skočiti, kar se pa le ni upala storiti. Strojarski mojster Wimberger, ki je to videl, vzame kleparsko lestev ter jo prisloni, a ko vidi, da je prekratka, stopi na neki voz, vzdigne lestev na svoje rame in tako doseže rešitev delavke. Izbruh ognja naznanil se je takoj centralni postaji in vsem v okrožju ležečim prostovoljnimi gasilnim društvom. Prišla so plačana mestna društva iz Hietzinga, Gaudenzdorfa, Hernalsa, Neulerchenfelda in Rudolfsheima; ravnatelj Müller prevzame poveljstvo nad vsemi društvimi. Med tem je pa bilo že vse v plamenem morju. Šipe so vsled vročine pokale ter žvenketaje padale na ulico. Zdaj je ogenj še huje divjal in je plamen celo čez streho začel švigati.

Gledalcev je bilo na tisoče in policaji so le s pomočjo vojakov vzdržali red, da so se mogli gasilci prosto gibati na določenem prostoru.

Prihitevši na mesto požara, prislonili so gasilci takoj več lestev za rešitev ljudi, tudi na poslopja v bližini v svrhu gašenja. Tudi čez okna in po stopnjicah je bilo mnogo cevi položenih. Ker goreče poslopje ni bilo več mogoče rešiti, obrnili so gasilci vso pozornost na sosednja poslopja. Ko so gasilci stopili v prostore, še zmeraj napolnjene z dimom, naleteli so na dve zgoreli trupli, in sicer so v enem agnosicirali nekega delavca, dočim to pri drugem truplu ni bilo mogoče, samo toliko je bilo poznati, da je bila to ženska.

Prišlo je tudi poročilo, da je že neki delavec umrl vsled poškodb, zadobljenih pri skoku iz drugega nadstropja.

Načelnik stražnikov odredil je takoj, da se poslopje preišče, da li je še kdo ponesrečil ali ne. Tudi delavska lista v pisarni je zgorela, vsled česar se niso mogla imena ponesrečenih in ostalih prebrati. Nad štiri ure so gasilci delali, preden so mogli načelniku Müllerju javiti, da je požar omejen. Pogled na pogorišče je bil grozen.

Zgorelo je vse. Stroji so vsled vročine zviti in neuporabni. Škoda znaša nad 100.000 kron. Ob 3. uri odšla so gasilna društva pustivši le močno stražo na pogorišču.

Dimnikarski mojster, ki je načelnik gasilnega društva v Hernalsu, poroča k temu požaru naslednje:

Ravno sem se pripeljal na mesto požara, ko zakliče načelnik društva iz Neulerchenfelda, g. Goebel, ki je že v gorečem poslopju bil, naj prideta še dva gasilca, ker se nahajajo v poslopju še ljudje. Celo poslopje je bilo v plamenu in nismo smeli trenutka izgubiti. Takoj sem tekkel s trobentačem mojega društva, ki je tudi dimnikarski mojster, iz dvorišča v poslopje. Šli smo pozelo ozkih stopnjicah skozi gosti dim in prišli do nekega skladišča, ki še ni bilo napolnjeno z dimom. Stopivši v druge prostore, nam prileti nasproti neki delavec, ves v ognju, ter pade tik pred nami na tla. Takoj ko plamen pogasimo, ga vzdignemo ter poneseemo na dvorišče. Se ve da je zelo vpil zaradi bolečin vsled zadobljenih velikih opeklin. Vrnemo se takoj v goreče poslopje ter naletimo na družega človeka. Tudi tega smo hoteli na dvorišče nesti, a bil je že mrtev, docela ožgan. Gledalcev je bilo še popoldne na tisoče. Proti 1/2 8. uri zvečer nastal je zopet ogenj, ki ga je pa straža kmalu zadušila.

Striecl ml.

Največji požar sveta v Baltimore.

Požar v Baltimore je izmed najzanimivejših, tudi s tehničnega stališča, kajti v Ameriki so hiše do dvajsetnadstropne in še višje, večinoma samo iz železa konstruirane ter je bilo tukaj opazovati, katera konstrukcija je bolj varna pred ognjem.

Pokazalo se je, da je kamenje glede varnosti pred ognjem zelo nezanesljivo, da je cement in dobro žgana opeka najbolj varen material za gradnjo hiš, da stropovi (oboki) z otlo opeko niso varni, in da zidave z železno konstrukcijo, katera je v zadnjem času zaslovela in se sploh mnogo rabi, niso priporočljive.

Gasilno društvo v Baltimore ima 25 parnih brizgaln, 11 rešilnih lestev, 2 stolpa iz kositra za vodo, ter jeden čoln, na katerem se nahaja jedna največjih parnih brizgaln, ki lahko hrani s polnim parom 9 cevi. Brizgalne lahko 3200—4800 litrov vode v minuti brizgajo, parna brizgalna v čolnu 2000 litrov. Razun teh 25 parnih brizgalen jih je še 5 v rezervi. Število konj je 220.

Alarmira se po takozvanem «Gamevall»-sistemu, ki je v Zedinjenih državah v navadi. Moštvo obstoji iz 486 mož, ki so podrejeni jednemu ravnatelju in šestim načelnikom.

Dne 7. februarja t. l. ob 10. uri 48 minut dopoldne naznani telefon iz 857. postaje (neka tvornica) požar. Jedna parna brizgalna, jedna lestva in jeden voz z vodo so se takoj odpeljali na lice mesta. Ko je pa videl dotični službujoči načelnik ognj v šestem nadstropju, odredil je, da je prišlo še 6 parnih brizgalen, dvoje lestev ter stolp z vodo. Od postaje števil. 414 je pa gasilni ravnatelj poslal še sedem parnih brizgalen in tri lestve, a kmalu na to je prišlo še 12 brizgalen, tako da je bilo ob 11. uri 30 minut vsega skupaj 31 parnih brizgalen in lestev s 360 možmi na pogorišču.

Poslopje, v katerem je nastal ogenj, je bilo od treh strani prosto in bi bil v drugih slučajih ogenj kmalu pogašen, akoravno je bilo poslopje s svilo in tkanino napolnjeno. Ko je prvo moštvo došlo, so odprli neka kletna vrata, a ko je prvi gasilec do tretje stopnje došel, nastane strahovita eksplozija. Bržkone je v kleti že ure in ure gorelo, poslopje je bilo polno dima in plinov, zrak je imel priložnost pri odpiranju kletnih vrat v klet priti, plamen je vdaril po vspenjači navzgor, kjer so bili ti že omenjeni plini nabrani in nastala je eksplozija, katera je celo poslopje razrušila, sto in sto šip v bližini pobila in tako je ta eksplozija si napravila pot v sosednja poslopja. Jedna parna brizgalna in jedna lestva sta bili pod razvalinami podsuti. K sreči ni prišlo nobeno človeško življenje v nevarnost, četudi je bilo dosti gasilcev ranjenih. V teku 10 minut od pričetka požara gorelo je 12 velikih poslopij, v katere je orkan gorečih snovi nanesel. Tri minute čez 11. uro je bila druga, še hujska eksplozija, katero je bilo čutiti v celem mestu. Nastala je vsled vnetja 800 kg smodnika, ki je bil shranjen v zaboju v jedni prodajalni. Veter je pihal zahodno, t. j. ravno v sredo mesta, kjer se je nahajalo največ prodajaln. Da se to prepreči, postavili so gasilci v sredini mesta 6 parnih brizgaln, katere so s 15 cevmi navpično v zrak brizgale in napravile nekako vodno steno. A močan veter je vzlic tej steni nesel ali skozi ali pa čez goreče ostanke od svile in tkanine v nasprotna poslopja, tako da je bilo 20 minut čez 11. uro 30 poslopij v plamenu. Vsa ta poslopja so bila napolnjena z vsakovrstnimi gorečimi tvarinami. Takoj na to vžgal se je največji hotel v Baltimore. Ob 11. uri 40 minut je bilo poklicano gasilno društvo iz Washingtona brzojavnim putem, ter se je isto odpeljalo ob 12. uri 6 minut s 3 parnimi brizgalnicami, in dospelo v 31 minutah 40 milj daleč v Baltimore. Ob 4. uri popoldne, ko se je videlo, da se ogenj čedalje bolj razširja, brzojavilo se je tudi gasilnemu društvu v Filadelfiji, naj pride na pomoč; medtem so vsa mala mesta v okrožju poslala svoje brizgalne. Gasilci iz Filadelfije so prišli v nedeljo zvečer ob 10. uri v Baltimore in pripeljali 20 parnih brizgalen saboj. V nedeljo zvečer brzojavilo se je še v Novi Jork, odkoder se pripelje prvi oddelek s 3 parnimi brizgalnami v ponedeljek dopoldne ob 11. uri 10 minut, drugi oddelek s 7 parnimi brizgalnami in jedno lestvo šele ob 1. uri 50 minut popoldne. Vsega vkup je delovalo ob 2. uri 30 minut popoldne 78 parnih brizgalen z lestvami in 1200 mož. V torek zjutraj je bil ogenj, ki je razsajal 30 ur, pod kontrolo.

Kar je gašenje najbolj otežkočilo, je bila menjava prostorov, ter umikanje pred razširjajočim se ognjem, kateri je imel daljavo 5 kilometrov. Vsled podiranja in rušenja hiš je bilo nad 1000 metrov cevi uničenih; gasilno društvo v Baltimore samo je izgubilo 2000 m cevi, in so morali naročiti v sredo takoj 5000 m cevi brzojavno iz Novega Jorka, ki so jih s posebnim vlakom poslali v Baltimore.

V sredo zvečer ob 10. uri se je obrnil veter ter začel pihati v Baltimorsko pristanišče. Prvo poslopje, ki je, ko se je veter obrnil, začelo goreti, je takozvano «Fire prof»-poslopje. Hiša je bila iz železa in kamenja, a kmalo je bila kup razvalin. Takoj na to so začela goreti 11-, 14- in 16 nadstropna poslopja, v katerih so se nahajale same pisarne, in iz oken le-teh leteče goreče snovi razširile so požar s hitrostjo, ki se ne da popisati.

Že v nedeljo zvečer sta prišla dva polka domobrancev in o polnoči je prišlo 250 stražnikov iz Filadelfije in 50 iz Washingtona, da se ropanje prepreči. Čudno, da se ni primeril ne jeden slučaj tatvine.

V sredo ob 3. uri postavili so se gasilci ob nekem kanalu v sredini mesta, nastavili 38 parnih brizgalen ter naredili dvojno vodeno steno s 102 cevmi ter tako srečno preprečili razširjatev ognja na južni del mesta. A tudi veter je ob tej uri nekoliko ponehal in ob 5. uri vžgalo se je zadnje poslopje. Do četrtega do 11. ure dopoldne so stali gasilci na južni meji mesta in opoldne istega dne so se odpeljala tuja gasilna društva. Gasilci iz Novega Jorka zapustili so prvi mesto, spremljani od hvaležne množice.

Med požarom je bilo od hidrantov vzetih 600.000.000 (šest sto milijonov) litrov vode, koliko se je pa iz morja in iz kanala vode vzelo, se sploh ne da konstatirati.

Vzrok za tako hitro vžiganje in opustošenje hiš iskati je v tem, da so bila poslopja dolgo preje, predno so se vžgala, v taki vročini, da so bila vsa že napolnjena z vsakovrstnimi plini. Opustošenje hiš iz marmorja, granita in terakote je bilo neverjetno, navadno kamenje iz kamnolomov bilo je jedini material, ki se ni v pepel spremenil in seveda konstrukcija iz jekla.

Med tem velikim požarom je bilo naznanjenih še 59 malih, ki so pa s tem velikim v zvezi. V celem je zgorelo 2300 poslopij, ki so bila zidana na ploskvi od 140 jutrov.

Škoda zavarovalnic znaša 32.000.000 dolarjev in skupna škoda na poslopijih in imetju, zavarovanem in nezavarovanem, se ceni nad 150.000.000 dolarjev.

Takoj, ko je bila nevarnost odstranjena, postavilo se je 1500 vojakov, da so ceste, katere so bile 15 do 20 čevljev s šuto pokrite, očistili. 16 dni je bilo mesto Baltimore pod vojaško oblastjo. Domobranci in konjiki so varovali mesto, vse banke so bile 10 dni zaprte, ker so bili vsi vrednostni papirji v železnih blagajnah pod razvalinami pokopani. Tudi vse gostilne so bile 10 dni zatvorjene.

Za časa požara je bilo 268 gasilcev ranjenih, med njimi 39 težko.

Načelnik gasilcev je bil trikrat od električnih žic zadet in so ga morali brezzavestnega na njegovo stanovanje pripeljati in še le drugi dan mu je bilo mogoče poveljstvo zopet prevzeti.

Stricel ml.

Redovne vaje.

Razložil Fran Barle.

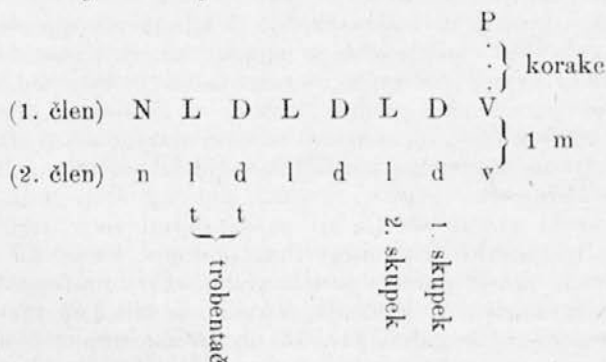
(Dalje.)*

Vaje v četi.

Četa je sestavljena iz dveh členov.

Četa ima troje oblik: dvored, dvostop in četverostop.

Temeljna postava čete je dvored. Dvored napravimo, če postavimo dva člana v red, drug za drugega, za 1 meter oddaljena med seboj. Spreddnji člen je prvi, zadnji člen je drugi. Dva uda stoječa drug za drugim v dvoredu tvorita «skupek» ter se imenujeta «skupnika».

* Popravek. V zadnji številki «Gasilca» naj se na strani 15, pri odstavku «izprečitve», obrneta pušici kvišku in prečno na levo (↑ ↖), ker sta po pomoti obrnjeni doli in na desno (↓ →).

Obliko dvostopa ali četverostopa ima četa v bočni postavi. Pri dvostopu sta člana v zastopih, toraj skupnika vstrie.

↑

V n

D d

L l

D d

L l

D d t

L l t

N n

Pri četverostopu so dvojičniki in skupniki toraj po štirje udje vstrie.

↑

V v v v

L D l d

L D l d

L D l d

L D l d

L D l d t

L D l d t

N n

Četo napravimo, če postavimo ude iz reda v dvored ali pa če takoj stopijo v dvored.

1. Premena reda v dvored in dvoreda v red.

Na povelje:

«Nastop v — red!»

se postavijo udje v red in vaditelj jih potem odšteje na «prve» in «druge», izpustivši vodnike in nadzornike, od desnega proti levemu krilu. Udje se lahko odštejejo tudi sami. Na povelje: «Odštejte!» glasno drug za drugim menjaje kličejo: «prvi,» «drugi,» «prvi,» «drugi,» itd.

Dobro se je prepričati s tem ali onim poveljem, če so si udje zapomnili svoje število.

Na povelje:

«Dvored na desno (levo)! drugi — vzad!»

ali pa skrajšano:

«Dvored — vzad!»

skočijo «drugi» z desno nogo za «prve» in se skakaje pomikajo oboji na desno (levo) tako dolgo, dokler niso v tesnem razstupu s svojimi desnimi (levimi) že stoječimi sosedi. Pri skrajšanem povelju se pomiče vedno na desno. Oba člana se brez povelja pravilno uravnata in drugi člen se poleg tega krije na prvi člen.

Poleg dvoreda na desno in levo se napravi dvored tudi k sredi, in sicer na povelje:

«Dvored k sredi! drugi — vzad!»

Preden se poveljuje, je treba določiti izmed «prvih» sredo.

Kakor preje, tako tudi tu skočijo «drugi» za «prve» ter se obe krili pomikata in uravnata proti sredi.

Iz dvoreda napravimo red na povelje:

«Red! drugi — naprej!»

Udje se skakaje razmaknejo na tisto stran, od koder so prišli v dvored, tako daleč, da vidijo «drugi» v prvem členu zase dovolj prostora. Nato stopijo z levo nogo v presledke v prvem členu.

2. Nastop v dvored se izvede na povelje:

«Nastop v dvored!»

Udje se postavijo tri korake pred vaditelja s čelom proti njemu in se vedejo kakor pri nastopu v red, samo da se postavijo v dve točno uravnani vrsti, za en meter oddaljeni med seboj, druga krita na prvo.

Razide se četa na povelje:

«Razhod!»

A. Vaje na mestu.

1. Uravnava. Če udje niso dobro uravnani, poveljuje vaditelj:

«V desno (levo) se — ravnaj!»

Prvi člen se vede kakor pri uravnavi reda. Udje drugega člena gledajo naravnost, zavzemajo pravilno razdaljo (1 m) od prvega člena in krijejo točno svoje skupnike. Na povelje:

«Premo — glej!»

obrnejo udje prvega člena glave zopet naravnost.

2. Obrati glave.

Na povelje:

«Četa, desno (levo) — glej!»

obrnejo vsi udje glavo na zaukazano stran, kakor v členu.

3. Pozdrav.

Posamezni ud, uvrščen v četo, ne pozdravlja, pač pa pozdravlja cela četa. Če je četi, stoječi v dvoredu, pozdraviti, postavi se vaditelj tri korake pred desnega ali levega krajnika — odkoder pride predstojnik — obrnjen s poluobratom proti četi in veli:

«Četa, v desno (levo) — glej!»

potem se obrne s čelom spred in pozdravi. Če je naročeno poročanje, naznani vaditelj predstojniku število udov.

Kadar se izkazuje kakemu predstojniku čast z obratom glave ali če pregleduje četo, obrnejo vsi udje glave proti njemu ter jo, če se premika, obračajo za njim. Po izkazani časti poveljujemo:

«Premo — glej!»

in vse obrne glave naravnost. Če je četa v bočni postavi in v pohodu, ostane vaditelj pri pozdravu na svojem mestu, t. j. tri korake pred četo in veli:

«Četa, v desno (levo) — glej!»

in sam pozdravi na ta način, da tri korake pred predstojnikom vzdigne desno roko po predpisu do pokrivala in tri korake za njim jo potegne nazaj v priročje.

Ko je četa oddaljena za tri korake, vaditelj veli:

«Premo — glej!»

in vse obrne glave naravnost.

4. Obrati. Za obrate velja vse, kar je navedeno pri členu. Za četrtno obrate so tudi povelja ista.

a) Za četrtni obrat toraj:

«Prečno na desno (levo) — vprek!»

«Premo — s čelom! (v bok!)»

b) Za čelni obrat:

«S čelom — vzad!»

«S čelom — spred!»

c) Za poluobrate pa so povelja drugačna.

1.) Za prehod iz dvoreda v dvostop velja povelje:

«Dvostop! v desno (levo) — v bok!»

2.) za prehod iz dvostopa v dvored:

«Dvored! v desno (levo) — s čelom!»

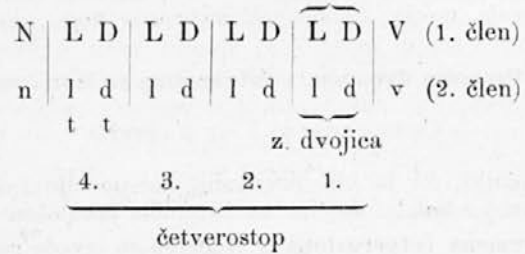
Razen teh dveh premen pa je s poluobratom moči še napraviti:

3.) prehod iz dvoreda v četverostop in

4.) prehod iz četverostopa v dvored.

V dvoredu stoječe ude odšteje vaditelj od desnega proti levemu krilu po dva in dva skupka (dva uda, drug za drugim) na četverostope in pri tem glasno šteje: «prvi, drugi: prvi četverostop» itd. «Prvi» in «drugi» v vsakem členu tvorita odslej dvojico. Odštevanje v prvem členu velja namreč tudi za drugi člen in tako imamo sprednjo in zadnjo dvojico. Ti dve dvojici stoječi druga za drugo napravita skupaj četverostop.

s. dvojica

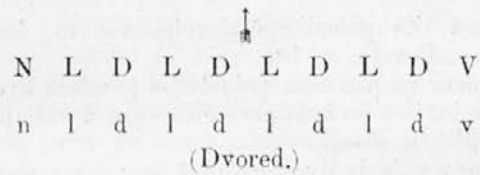
Na povelje, ki ukazuje prehod iz dvoreda v četverostop:

«Četverostop! v desno (levo) v bok!»

ali pa na povelje, ki ukazuje prehod iz četverostopa v dvored:

«Dvored! v levo (desno) — s čelom!»

izvrše dvojičniki, ki so na strani, označeni v povelju, samo poluobrat na mestu v zahtevano stran, isto napravijo drugoimenski dvojičniki, poleg tega pa priskočijo z nasprotno nogo k nasprotnemu boku svojih dvojičnikov. Pripomniti je, da sta dvojičnika v prvem členu kakor tudi onadva v drugem členu pri obratih neločljiva. Pri obratih na desno skače «drugi», pri obratih na levo skače «prvi».

Vodniki in nadzorniki, ki se tudi krajniki imenujejo, se pri odštevanju v četverostope ne vpoštevajo. Pri izvedbi četverostopov se krajnika, ki sta na istoimenski strani z obratom, vedeta tako, kakor bi imela poleg sebe dvojičnika; krajnika na nasprotni strani, to sta ona dva, ki sta po izvršenem četverostopu zadaj, pa stopita po obratu za korak na raznoimensko stran.

Pri lihem številu skupkov se vedeta zadnja dva skupnika (na levem krilu) kakor poleg njiju stoječa krajnika.

Pri lihem številu udov je en ud v prvem členu brez skupnika v drugem členu. Tega «nadštevilnega» uda se navadno uvrsti v sredo dvoreda. Pri celih obratih ta ud stopi vedno v sprednji člen, tako, da je presledek vedno v zadnjem členu. Pri četverostopih se vede ud v zadnjem členu, ki je, stoječ poleg presledka, brez dvojičnika, tako, kakor bi bil njegov dvojičnik v resnici poleg njega.

5. Premena zastopa v dvostop, dvostopa v četverostop in narobe.

a) 1. Premena zastopa v dvostop se izvede na povelje:

«Dvostop! — naprej!»

Če je bil zastop izveden iz prvotnega reda v desno, priskočijo «drugi» z levo nogo k levemu boku «prvih». Če pa je bil zastop narejen iz prvotnega reda v levo, priskočijo «prvi» z desno nogo k desnemu boku «drugih».

2. Premena dvostopa v zastop se na povelje:

«Zastop! — vzd!»

izvede na nasprotni način: udje, ki so priskočili, skočijo zopet nazaj na svoje mesto, in sicer z nasprotno nogo, kot so priskočili.

b) 1. Premena dvostopa v četverostop se izvrši na povelje:

«Četverostop! — naprej!»

Dvojičniki, ki bi bili preskočili na povelje: «Štiristop! v desno (levo) v bok!» skočijo na isti način brez obrata tudi tu.

2. Premena četverostopa v dvostop se izvede na povelje:

«Dvostop! — vzd!»

Udje, ki so pri povelju: «Štiristop! — naprej!», skočili naprej, skočijo z nasprotno nogo nazaj na prejšnji prostor.

Prehod iz zastopa v dvostop na mestu in pa prehod iz dvostopa v četverostop je mogoč le, če se je zastop in dvostop izvedel na mestu, ne pa, če se je korakajoč ustavil. Razdalje te izvedbe ne dopuščajo.

B. Vaje z mesta.

1. **Pohod.** Za pohod v četi velja vse to, kar velja za pohod v členu. Povelja so ista.

Pri čelnem in prečnem pohodu se je udom drugega člena točno ravnati in jim je kriti prvi člen, vzdrževati pravilni razstop s prednjiki in sosedi.

Pri točnem pohodu dvostopa in četverostopa morajo zastopi biti natančno kriti in posamezni dvostopi in četverostopi med seboj uravnani.

V začetku pohoda v dvostopu, narejenem iz dvoreda s poluobratom, se mora drugi člen primakniti k prvemu v tesni razstop (za 4 prste), in sicer pri dvostopu s poluobratom v desno takoj s prvim korakom (z levo nogo), po poluobratu v levo pa šele z drugim korakom (z desno nogo), ker je tu drugi člen na levi strani prvega člena in bi moral z levo nogo stopiti čez desno, ko bi se hotel takoj s prvim korakom pridružiti.

2. **Zavoji.** Povelja so ista kakor pri členu in tudi izvedba je vobče taka kakor pri členu. Pripomniti je le nastopno:

a) Pri zavojih dvoreda krije zadnji člen prvega in vzdržuje pravilni čelni in bočni razstop; udje poleg osnega krajnika v zadnjem členu stopajo nekoliko v stran.

b) Pri zavojih dvostopa in četverostopa zavijata po dva in dva (štirje in štirje) udje tako, kakor bi tvorila red, in sicer začeta prva dva (prvi štirje) zavijati takoj po izrečenem povelju, ostali pa, ko pridejo na mesto, kjer sta začela zavijati prva.

3. Zmena dvoreda.

Zmeno dvoreda napravimo na povelje:

«Zmeni dvored, v desno v bok! Stopaj!»

Prvi člen napravi vse tako, kakor je določeno za zmeno reda. V drugem členu napravijo vsi udje isto kakor udje v prvem členu in poleg tega pri prvem koraku pristopijo z levo nogo k prvemu členu na določeno razdaljo. Vsak posamezni ud družega člena, prišedši na svoje mesto, odskoči za korak nazaj ter se zravna po svojem predniku in po svojem sosedu. Trobentači pristopijo k drugemu členu.

4. Izprečitve.

a) Bočna izprečitev, iz dvoreda v dvored z novo smerjo, se izvede na povelje:

«Bočno v dvored, na desno (levo) vprek! — Stopaj!»

P N

I T

P D

I T

P D

I T

P D

N L D L D L D V

n l d l d l d v

b) čelna izprečitev iz dvostopa ali četverostopa v dvored se izvrši na povelje:

«Čelno v dvored, na levo (desno) — vprek! Stopaj!»

N L D L D L D V v

n l d l d l d D d

L l

D d

L l

D d

L l

N n

(Premena dvostopa v dvored.)

N L D L D L D L D V v

n l d l d l d l d

L D l d

L D l d

L D l d

L D l d

N n

(Premena četverostopa v dvored.)

O izprečitvi iz dvoreda v dvored in iz dvostopa v dvored velja vse, kar smo povedali pri izprečitvi členu, tu za oba členu. Poluobrat namesto četrtoobrata pa izvede, oziroma na mestu ostane (pri izprečitvi iz dvoreda) samo krajnik sprednjega členu. Drugi krajnik za njim ali poleg njega se vede kakor ostali udje. Udom zadnjega členu je paziti na kritje in razstop; na krilu, na katero je izvesti izprečitev, stopajo udje zadnjega členu izpočetka v lokih navzad.

Pri izprečitvi iz četverostopa v dvored ostane krajnik na strani izprečitve na mestu, ostali udje pa se vedejo tako, kakor pri izprečitvi dvostopa. Udje prvega členu napravijo sprednji, udje drugega členu zadnji člen. Paziti je na to, da vsak ud zadnjega členu v napravljenem dvoredu krije svojega sprednika.

C. Vaje med pohodom.

1. **Pohodne premene.** Povelja in izvedbe so kakor pri členu.

2. **Obrati.** Povelja so kakor pri obratih na mestu. Za izvedbo velja vse, kar je navedeno pri členu, zlasti tudi o tem, na katero nogo je dati povelje.

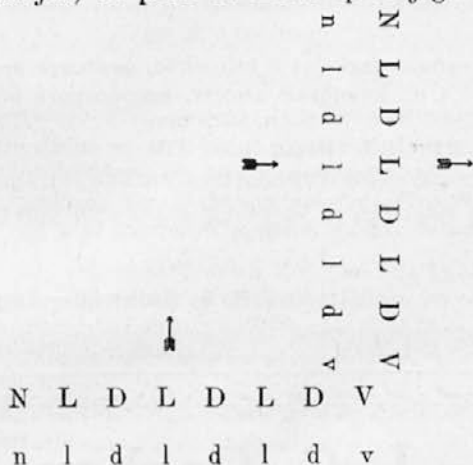
K prehodu iz dvoreda v četverostop in narobe je pripomniti, da je onim dvojičnikom, ki so naredili samo poluobrat, skratiti prva dva koraka po poluobratu, oni pa, ki jim je pri-

skočiti, store to tako, da podaljšajo prva dva koraka, na kar uravnana celota z običajnim korakom stopa naprej v določeni smeri. Tu se opozarja, da iz stopajočega dvostopa ni preiti v dvored na povelje: «Dvored! v levo (desno) — s čelom!» ker bi se pokazala napaka v razstopu. Treba je dati povelje:

«Dvored! v levo (desno) s čelom — stoj!»

Oba člena ga izvedeta tako, kakor zastop na povelje: «Red! v levo (desno) s čelom — stoj!» Udje zadnjega člena pa še drug za drugim skočijo po izvedenem poluobratu za korak nazaj, da dobe pravilni čelni razstop.

3. Zavoji. Povelja in izvedbe so kakor pri členu. Zadnji člen začne zavijati, ko pride na mesto sprednjega.

4. Premena zastopa v dvostop, dvostopa v četverostop in narobe.

Izvedba je taka kakor na mestu samo ne istočasna, ampak postopna.

a) **1. Premena zastopa v dvostop.** Na povelje:

«Dvostop! — naprej!»

skrati na čelu stopajoči ud korak, njegov «drugi» («prvi») pristopi na njegovo desno (levo) stran in skrati istotako korak. Ostali «prvi» («drugi») postopno skratijo korak, ko dosežejo pravilni razstop, «drugi» («prvi») pa drug za drugim pristopajo k svojim «prvim» («drugim») in skrajšujejo korak. Na povelje:

«Dolgi — korak!»

prestopijo vsi udje z dolgimi koraki.

2. Premena dvostopa v zastop. Na povelje:

«Zastop — vzad!»

stopa «prvi» («drugi») na čelu dvostopa z dolgimi koraki naprej, njegov «drugi» («prvi») skrajša korak in stopi za njega, na kar prestopi z dolgim korakom, vsi ostali skrajšajo korak, «drugi» («prvi») pa stopajo postopno za «prve» («druge»). Vsak ud prestopi brez povelja z dolgimi koraki, ko dobi prostora za to.

b) **1. Premena dvostopa v četverostop** se na povelje:

«Četverostop — naprej!»

izvede na podoben način kakor premena zastopa v dvostop, samo da tu skratita korak namesto enega dva uda, ki korakata na čelu dvostopa. Ker v dvostopu korakajo udje v tesnem razstopu, je treba, da se udje drugega člena razmaknejo tako daleč, da je dosti prostora za dvojičnike, ki jim je pristopiti. Dvojice, katerim ni pristopiti, skrajšujejo postopno korak, ko dosežejo pravilni razstop, s sprednjimi dvojicami, dvojice pa, ki jim je pristopiti, skrajšajo korak, ko so vstopile v četverostop. Na povelje:

«Dolgi — korak!»

prestopijo vsi četverostopi z dolgimi koraki.

2. Premena četverostopa v dvostop se na povelje:

«Dvostop — vzad!»

izvrši podobno kakor premena dvostopa v zastop. Dvojica na čelu, ki ni pristopila, koraka z dolgimi koraki naprej, k njej prej v četverostop pristopivša dvojica skrati korak in stopi zanj, na kar tudi ona prestopi z dolgimi koraki. Ostali četvero-

stopi skrajšajo korak, sicer pa izvrše postopno isto, kakor prvi četverostop. Udje drugega člena, ki so se razmaknili od prvega, da so pristopajoči dvojičniki dobili prostora, se sedaj zopet pomaknejo v tesni razstop s prvim členom. Vsaka dvojica prestopi brez povelja z dolgimi koraki, ko dobi prostora za to.

5. Izprečitev se izvaja med pohodom samo čelno, toraj iz dvostopa in četverostopa v dvored. Na povelje:

«Čelno v dvored! na levo (desno) — vprek!»

začne krajnik (pri četverostopu prva dvojica) na strani izprečitev korakati s skračenimi koraki v prvotni smeri, ostali udje prično v prečno smer stopati (z dolgimi koraki) in izvedejo dalje vse tako, kakor pri izprečitvi z mesta. Prišedši na svoje mesto v dvoredu, preidejo v kratki korak. Na povelje:

«Dolgi — korak!»

stopi vsa četa z dolgimi koraki.

(Dalje prihodnjič.)

Dopis.

Spodnja Idrija. Po prizadevanju našega vrlega gospoda župana in gospoda nadučitelja Bajca osnovalo se je tudi v naši kotlini toli potrebno prostovoljno gasilno društvo. Županstvo se je obrnilo do zveze gasilnih društev, ter naprosilo odposlanca, da stvar našemu ljudstvu strokovno pojasni. Zvezni odbor je rade volje ustregel prošnji županstva in nam poslal gospoda tajnika, kateri je pri ustanovnem shodu, ki se je vršil dne 6. avgusta, pred obilo zbranimi občani raztolmačil pravila in povdarjal korist gasilnega društva. Sprejeta pravila vposlala so se v potrjenje c. kr. vladi, ki jih je kmalu potrjena vrnila. Brizgalno in drugo potrebno opravilo smo naročili od poznate tvrdke R. A. Smekal iz Smichova pri Pragi, po nje zastopniku gospodu Fr. Samsa v Zagrebu. Dne 12. novembra pripeljali smo brizgalno v Spodnjo Idrijo. Zastopnik tvrdke nam je vsestransko pojasnil, kako je z njo ravnati, a na to se je začela poizkušnja, s katero so bili vsi navzoči zadovoljni, ker je delo res dobro in solidno. Tudi oprava, kakor čelade in pasovi, je solidna, obleko smo pa doma napravili. Naši rudarji so jako vneti za društvo, tudi podpor smo že dokaj nabrali. Vse je po pravilih last občine, saj se ima tudi ona brigati za plačilo. Sedaj imamo vendar nekaj, da se lahko v bran postavimo v slučaju da kje izbruhne požar. Nekaj je še nasprotnikov, a tudi to nasprotstvo gine čimdalje bolj. Vsa čast toraj gospodu županu, ki je tako izvršno izpolnil postavni ukaz. Hvala pa tudi vsem podpornikom, posebno pa še neumorno delujočemu gospodu nadučitelju, ki nam tako izborno na strani stoji in z delom in svetom pomaga.

Prifare.

Raznoterosti.

Petindvajsetletnica ljubljanskih gasilcev. Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo je slavilo dne 18. novembra t. l. izredno slavje. Šestero udov omenjenega društva in sicer tovariši: Leutgeb, Lapajner, Perme, Kalmus, Prepeluh in Hiti je namreč slovesno obhajalo petindvajsetletnico delovanja v ljubljanskem prostovoljnem gasilnem in reševalnem društvu. Društvo je slavljenecem na čast priredilo v Gösski pivarni prijateljski sestanek, katerega se je društvo polnoštevilno udeležilo. Med udi smo videli več drugih gostov in člane pevskega društva «Zvon», ki je mnogo pripomoglo, da se je slavnost povečala. Ko je bilo društvo polnoštevilno zbrano, pojasni načelnik tov. Stricelj pomen večera, omeni zasluge slavljenec ter jih spodbuja k nadaljnemu delovanju. Pri napitnici se je vse gnetlo okolu slavljenec in vsak navzočnik je radostnega srca častital in napijal slavljenecem. Podnačelnik tov. Turk je povdarjal vztrajnost in požrtvovalnost slavljenec in izrekel željo, naj bi slavljenec še mnogo mnogo let delovali v društvu, kakor so delovali v preteklih petindvajsetih letih. Blagajnik tov. Barle je pojasnil, da je poleg slavljenec le še pet udov, ki pripadajo društvu 25 let in da ima društvo potemtakem 11 članov, ki nad 25 let delujejo v društvu. To je društvena stara garda, pravi dalje, ki se ni izneverila svojemu vzvišenemu namenu niti v najviharnejših časih, ki so došli društvu, ki je neomajno stala in hodila pot človekoljubja. Društvo nima ne zlata ne srebra, da bi moglo slavljenec pri-

merno odškodovati in zategadelj je napravilo le častna priznanja, katera jim razdeli. «Vzemite in shranite priznanja», pozivlje govornik slavljenca, «ker v njih tiči marsikatera tiha a velika hvaležnost someščanov». Napitnica je veljala stari gardi. Tov. Leutgeb se je v imenu slavljenca, vidno ginjen, zahvalil za prireditve slavnostnega večera in za mnogobrojne častitke in napitnice. Društveni zdravnik in vodja rešilnega oddelka, tov. dr. Gregorič, omenja kolegijalnost v društvu in pomen petindvajsetletne in enakih slavnostij. Napitnica je veljala slogi. Oglasilo se je k besedi še več govornikov, med njimi tov. Stare, ki je priporočal kolekto za obolelega in bednega slavljenca Prepeluha. Nabralo se je 50 K in podnačelnik tov. Turk se je naprosil, da to svoto izroči zaradi bolezni odsotnemu Prepeluhu. To se je zgodilo naslednji dan. Do solz ganjen je bolni Prepeluh prejel milosrdni dar svojih tovarišev.

Veselica je trajala do pozne ure; «Zvonaši» so marljivo popevali, za godbo je skrbel električni glasovir, mlajši udje in brhke hišne gospice pa so rajali po zvokih te godbe.

Brizgalne na prodaj. Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo proda dve že rabljeni, toda popolnoma dobri in rabljivi brizgalni. Obe brizgalnici sta Samassov proizvod; ena je snemalna ročna brizgalnica s sprednjim vozom za dvo-vprego, druga pa mala ročna brizgalna na samotežni dvokolnici. Cene so primerne. Društva, ki ne zmorejo novih brizgaln, opozarjamo na to priliko.

Podpore gasilnim društvom iz stražno-gasilnega zaklada za l. 1905. Deželni odbor je podelil sledečim prostovoljnim gasilnim društvom podpore: Ljubljana 600 K; po 200 K: Studenec-Ig, Gameljni, Ribnica, Šmartno-Tacen, Cirkle (Dolenjsko), Ljubno, Ribno, Vrhnika, Studeno, Ledine, Vinica, Kostanjevica, Vodice, Postojina, Horjul, Begunje, Rudolfovo, Sv. Križ pri Kostanjevici, Rateče, Semič, Škofljica, Boh. Bistrica, Škofjaloka, Slavina, Bled, Moravče, Motnik, Stražišče, Št. Rupert, Kranjska gora, Gor. Logatec, Dobračevo in Kočevje; po 175 K: Pirniče, Staraloka, Štepanjvas, Boh. Bela, Rovte, Kor. Bela, Bizovik, Trata-Gorenjavas, Borovnica, Polhovgradec, Smarje, Ježica, Dobropolje, Kropa, Mirnapeč, Mojstrana, Knežjalpa in Spodnjilog; po 150 K: Gotenice, Bukovec, Dol, Breznica, Domžale, Črni vrh, Leše, Sv. Gregor, Krka, Hruševje, Razdrto, Srednjavas v Bohinju, Vič-Glince, Mošnje, Vižmarje, Dolenjavas pri Ribnici, Sodražica, Komenda, Cerknica, Senčur pri Kranju in Brezovica; po 100 K: Bloke, Orehovica, Litija, Št. Vid pri Ljubljani, Št. Jernej, Mokronog, Mozelj, Dovje, Leskovec, Vrd, Žiri, Spodnja Šiška, Črnomelj, Il. Bistrica, Kamnagorica, Gorje, Višnjagora, Železniki, Onk, Dob, Moste, Dolenjavas pri Cerknici, Koprivnik, Krško, Trebnje in Voglje. Skupno se je razdelilo 16.000 K.

Prispevki zavarovalnic stražno-gasilnemu zakladu l. 1905.

- 1.) Slavija 3701 K 47 h. 2.) Vzajemna graška 3446 K 57 h.
- 3.) Assicurazioni Generali v Trst 1824 K 39 h. 4.) Avstrijski Phönix 1795 K 63 h. 5.) Riunione adriatica 1357 K 26 h.
- 6.) Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani 1327 K 65 h. 7.) Donau 971 K 35 h. 8.) Franco-Hongroise 768 K 84 h. 9.) Dunajska zavarovalnica v Gradcu 584 K 71 h. 10.) North British and Mercantil 428 K 47 h. 11.) Zavarovalna zveza za papirno industrijo 422 K 52 h. 12.) Foncière 353 K 57 h. 13.) Concordia 273 K 12 h. 14.) Zavarovalnica za tovarne, rudnike in stroje 135 K 02 h. 15.) Ogrsko-francoska na Dunaju 133 K 70 h. 16.) Dunajska družba v Trstu 129 K 36 h. 17.) Industrijska zveza 128 K 83 h. 18.) Delniška proti nezgodam na Dunaju 31 K 07 h. 19.) Ogrsko-francoska v Gradcu 7 K 97 h. 20.) Lipska 1 K 66 h. 21.) Moravsko-šlezjska 1 K 14 h. 22.) Deželna Koroška 66 h. 23.) Prva ogrska, splošna 30 h. Skupaj 17825 K 25 h.

Sbornik zemské ústředni, hasičské jednotý kral. Českeho je naslov ličnemu koledarju za leto 1906 ki ga je izdala češka gasilska zveza. Cena 1 K 20 h. Poleg statistike in delovanja zveze, navaja vse gasilske zveze v raznih državah, navaja bogato zbirko gasilske literature in druge za gasilstvo koristne črtice. Koledarček je vsega priporočila vreden.

Tiskom c. kr. dvorne tiskarne in v zalogi založne knjigarne Karl Fromme na Dunaju je izšel za l. 1906. **Feuerwehr-Kalender** z različno vsebino. (Cena 1 K 60 h.)

Ces. kr. priv.

tvornica strojev, brizgalnic, cevij in ognjegasilnih predmetov, prva moravska tkalnica cevij in pasov

R. A. Smekal

v Cechu pri Prostejovu

podružnice: Zagreb - Praga - Smichov

odlikovan

s 112 svetinjami, častnimi diplomami i. t. d. priporoča se

za nabavo vsakojakih brizgalnic, gasilnega orodja, pasov i. t. d., kmetijskih strojev, peronospora-brizgalnic po najnižji ceni

kakor v lastni mehanični tkalnici tkane cevi najboljše vrste po zdatno znižanih cenah.

Postrežba je točna in solidna, pod ugodnimi plačilnimi pogoji na obroke. — Jamčenje za brizgalnice 5 let.

S spoštovanjem

Podružnica **R. A. Smekal — Zagreb.**

J. C. Gerber

trgovina s papirjem in knjigoveznica

Kongresni trg Ljubljana Kongresni trg

ima vse uradne knjige za gasilna društva v zalogi, in sicer:

A. C. Achtschin «Vežbovnik»	1 K — v
Osnovnik	4 > 40 >
Službeni zapisnik	4 > 40 >
Blagajniška knjiga	1 do 2 K
Zapisnik	1 > 2 >

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega sistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903., izumitelja in tvorničarja

R. A. Smekala

iz Smichova.

Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno- in dvomlazno 30 do 35 m mlaza.

Skladišče vseh gasilnih potrebščin.

Tudi na obroke.

S spoštovanjem

podružnica **R. A. Smekal.**